

Herrens Glede

Brad — Darash Bible Scholar

Innhold

Innhold	2
1 Den Første Gleden	3
2 Før Verden Ble Til	5
3 Sangen over Sanger	8
4 Gud Som Brudgom	12
5 Den Glade Sønnen	16
6 Faren Løper	19
7 Gleden Gjennom Korset	21

Kapittel 1

Den Første Gleden

Før vi går gjennom scenene, må vi vite hvor vi er på vei. Hver fortelling i denne boken — hvert øyeblikk av guddommelig glede fra Edens have til bryllupsmåltidet — finner sin konsentrerte uttrykk i ett vers. Sefanja 3:17 er ikke et isolert løfte; det er sentrum i hele Skriftens vitnesbyrd om Guds glede. Alt før det forbereder til det; alt etter det oppfyller det.

Og Gud så alt det han hadde gjort, og se, det var såre godt.

— 1 Mosebok 1:31, Nor 1930

Den aller første følelsen som tilskrives Gud i Bibelen, er ikke sinne, ikke dom, ikke sorg — det er velbehag. Seks ganger så Gud på det Han hadde skapt og kalte det «godt» (ṭôb H2896 טוב). Og på den sjettede dagen, etter å ha skapt mennesket i sitt bilde, så Han på alt sammen og kalte det «såre godt» (ṭôb H2896 טוב mě 'ōd H3966 מְאוֹד). Det hebraiske ordet ṭôb betyr vakkert, behagelig, gledelig, herlig. Guds første registrerte dom over den materielle verden er tilfredshet. Dette er ikke den kalde godkjennelsen fra en ingeniør som inspiserer tegninger. Det er gleden til en kunstner som trer tilbake fra det fullførte lerretet, gleden til en brudgom som ser bruden for første gang. Han skapte verden fordi Han ville — og da Han så den, ble Han glad.

Da angret Herren på at han hadde gjort menneskene på jorden, og han sorgfull i sitt hjerte.

— 1 Mosebok 6:6, Nor 1930

Den samme Gud som var glad over skaperverket, ble sorgfull over synden. Verbet «angret» (nāḥam H5162 נָחַם) uttrykker dyp emosjon — en smerte som rører ved selve Guds hjerte. Da skaperverket vendte seg til ondskap, følte Han det. Men legg merke til — Han forlot det ikke. Han sørget, og så handlet Han for å frelse. Noa fant nåde for Hans øyne, og arken ble redskapet for en ny skapelse. Syndfloden er prisen et hjerte betaler som elsker skaperverket for høyt til å la det onde få siste ord. Selv i dommen overlever gledens tråd: da Noa steg ut av arken inn i en rensset verden, gjorde Gud en pakt og satte regnbuen — et løfte om at Han aldri mer skulle oversvømme jorden. Regnbuen er tegnet på Hans glede over sitt eget løfte.

Da falt Abraham på sitt ansikt og lo; for han sa i sitt hjerte: Skal det fødes en sønn til en mann som er hundre år? Og skal Sara, som er nitti år, føde?

— 1 Mosebok 17:17, Nor 1930

Da Gud fortalte Abraham at han skulle få en sønn da han var 100 år, falt Abraham på sitt ansikt og lo. Navnet Gud ga den lovede sønnen — *yishāq* H3327 יִשְׂחָק, Isak — betyr «han ler.» Hver gang Abraham kalte sønnen sin ved navn, lo han. Det lovede barnet var ikke en streng lære, men en levende spøk mellom himmel og jord — et barn født fra et dødt skjød, et løfte holdt mot alle odds, en sønn hvis navn var lyden av latter. Dette er såkornet til det nye testamentets tema: glede blir født av umulighet.

Da sang Moses og Israels barn denne sang for Herren og sa: Jeg vil synge for Herren, for han er høit ophøiet; hest og rytter styrtet han i havet.

— 2 Mosebok 15:1, Nor 1930

I det øyeblikket Israel krysset Rødehavet og så egypternes hærer drukne, var det første menneskelige svaret ikke en bønn — det var en fest. Moses ledet mennene i sang, og Mirjam tok en tromme og ledet kvinnene i dans. Havets sang er det eldste diktet i Bibelen, og det er en seierssang. Guds glede i dette øyeblikket er ikke direkte uttalt, men underforstått: Han hadde planlagt plagene, ledet utgangen, forherdet Faraos hjerte, delte havet og druknet hæren. Dette var Hans utfrielse. Når Hans folk synger og danser, er det ekkoet av Hans egen glede.

Tiår senere, da Moses forberedte Israel på å innta landet, ga han dem en alvorlig advarsel og et dyrebart minne: «Liksom Herren gledet seg over eder og gjorde eder godt og mangfoldiggjorde eder, således skal Herren glede sig over eder når han ødelegger eder og tilintetgjør eder» (5 Mos 28:63). Det samme verbet — *śûś* H7797 שִׂישׂ, «glede seg» — beskriver både Guds glede over velsignelse og Hans sorgdrevne rettferdighet over ulydighet. Men den grunnleggende virkeligheten er at Han *gledet seg* over dem. Han valgte dem fordi Han elsket dem. Guds glede over sitt folk kom først. Pakten var ikke en kontrakt; det var et ekteskap. Og Han gledet seg over sin brud.

Kapittel 2

Før Verden Ble Til

Hver fortelling om Guds glede vi har fulgt så langt, skjer innenfor tiden — skapelsen, syndfloden, Isak, Rødehavet, profetene, Jesus, Faren som løper, korset, bryllupsfesten. Men det finnes en glede som er eldre enn dem alle. Før det første atom av materie eksisterte, før morgenstjernene sang sammen, fantes det fryd. Og gjenstanden for den fryden var oss.

Barnet Som Leker — Ordspråkene 8:30-31

Da var jeg hos ham som en mester og var hans glede dag etter dag, idet jeg alltid lekte for hans åsyn, lekte på hans vide jord og hadde min glede hos menneskenes barn.

— Ordspråkene 8:30-31, Nor 1930

Dette er Visdommen som taler — den personifiserte egenskapen hos Gud som Det nye testamentet identifiserer med Kristus (Kol 1:15-16, Joh 1:1-3). Hebreerordet for «glede» er ša´ šua´ H8191 שְׂשׂוּעַיִם — et intensivert flertallsnavn fra roten šā´ a´ H8173 שְׂשׂוּעַ, som betyr «å se med velbehag, å kjærtegne, å more eller fornøye seg med.» Det er ordet som brukes i Jesaja 66:12 hvor Jerusalems barn blir diet og *kost* på fanget. Dette er ikke en fjern, abstrakt godkjennelse. Det er den intime fryden til en far som spretter et barn på fanget, kiler det, får det til å le. Faderen og Visdommen lekte sammen før skaperverket eksisterte.

Verbet «lekte» er sāḥaq H7832 מְשַׂחֵקָהּ fra sāḥaq H7832 שָׂחַק — å le, å leke, å spille. Det er samme ord som brukes om David som danset og lekte foran Herrens ark (2 Sam 6:5), om barn som leker på gatene (Sak 8:5). Visdommen lo, lekte, danset foran Faderen. Og så vender verset: «og hadde min glede hos menneskenes barn.» Før Adam ble formet av støv, før det fantes en hage eller et livets tre, før det fantes noen til å synde eller tro — Visdommens glede var allerede hos menneskenes barn. Gud skapte oss ikke fordi Han trengte noe. Han skapte oss fordi Han allerede var glad og ville ha noen å dele det med.

Hans Gode Behag — Efeserne 1:5, 9, 11

Han som forut bestemte oss til barnekår ved Jesus Kristus for sig, efter sin viljes gode behag.

— Efeserne 1:5, Nor 1930

Det greske ordet er eudokia G2107 εὐδοκία — godt behag, fryd, tilfredshet, velvil-
lig hensikt. Paulus bruker det samme ordet i Filippene 2:13: «for Gud er den som virker i
eder både å ville og å virke for sitt gode behags skyld.» Det er ordet som ble brukt ved Jesu
dåp: «dette er min Sønn, den elskede, i hvem jeg har funnet velbehag» (Matt 3:17). Den
samme gleden Faderen har i Sønnen, er den gleden Han forutbestemte oss ved. Forutbe-
stemmelse er ikke en kald, mekanisk beslutning. Det er Gud som handler etter det som
gleder Ham. Han valgte oss fordi Han ville — fordi Hans fryd var satt på oss før vi fantes.

Vinneierens Spørsmål — Matteus 20:15

*Eller har jeg ikke lov til å gjøre hvad jeg vil med mitt? Eller er ditt øye ondt fordi
jeg er god?*

— Matteus 20:15, Nor 1930

Lignelsen om arbeiderne i vingården er en fortelling om Guds glede. Vinneieren an-
setter arbeidere ved daggry, ved ni, ved tolv, ved tre og ved fem. På slutten av dagen beta-
ler han alle samme lønn. De som arbeidet hele dagen i heten, knurrer. Vinneierens svar
går til hjertet av saken: «Er ditt øye ondt fordi jeg er god?» Det greske ordet for «god» er
agathos G18 ἀγαθός — god av natur, gavmild, raus. Vinneieren forsvarer ikke sin rettfer-
dighet; han forsvarer sin godhet. Gud gir ikke etter hva vi fortjener. Han gir etter hva som
gleder Ham. Og det som gleder Ham, er å gi overflod. Ordspråkene 8:31 viste at Visdom-
mens glede var hos menneskenes barn før skapelsen. Matteus 20:15 viser den samme
gleden i handling.

Faderen Elsket Sønnen Før Verdens Grunnvoll — Johannes 17:24

*Far! jeg vil at hvor jeg er, der skal også de som du har gitt mig, være med mig, for at
de må se min herlighet, som du har gitt mig; for du elsket mig før verdens grunnvoll
blev lagt.*

— Johannes 17:24, Nor 1930

I sin siste bønn før korset åpenbarer Jesus det dypeste fundamentet for all glede. Fa-
deren elsket Sønnen før verdens grunnvoll ble lagt. Det evige, før-skapelses forholdet i
Treenigheten er kjærlighet — en kjærlighet så full og så strålende at den flyter over. Og
Jesus ber om at vi skal bli tatt inn i den sirkelen: «at de må se min herlighet.» Herligheten
Jesus ber om, er den samme herligheten Visdommen hadde før skapelsen — ša ' šu ' îm,
Faderens kostende fryd i Sønnen. Og Han vil at vi skal se den. Hensikten med skapelsen,

forløsningen, hele den bibelske fortellingen, er at vi skal bli brakt inn i den gleden som allerede fantes mellom Faderen og Sønnen før noe ble skapt. Sefanja 3:17 er ikke en ny følelse. Det er den evige gleden i Treenigheten som bryter inn i tiden.

Kapittel 3

Sangen over Sanger

Sefanjas bok er et av de mest dramatiske skriftstykkene i hele profetlitteraturen. Den åpner med en tordnende domsproklamasjon: «Bort, bort vil jeg ta alt av jorden, sier Herren» (Sef 1,2). Kapittel en og to maler et bilde av en forestående vredesdag så intens at «hele jorden skal bli fortært» ved Herrens «nidkjærhets ild» (Sef 1,18). Men midt i dette mørket, som en soloppgang etter den svarteste natt, står Sefanja 3,14-20 som en av Skriftens mest strålende forjettelser. Og i hjertet av denne forjettelsen finner vi vers 17 — et vers som åpenbarer Guds hjerte på en måte som er uten sidestykke i Det gamle testamente. Her ser vi ikke en dommer som truer, men en brudgom som fryder seg. Her hører vi ikke tordenen fra Sinai, men sangen over Sion.

Herren din Gud er i din midte, en kjempe som frelser; han fryder sig over dig med glede, han tier i sin kjærlighet, han jubler over dig med fryderop.

— Sefanja 3:17, Nor 1930

Glede den Første — Han skal glede sig over deg (יְשִׁי־שׁ)

Det første hebraiske verbet i Sefanja 3,17 er שׁוּשׁוּ H7797, fra roten שׁוּשׁוּ H7797. Rotens grunnbetydning er «å skinne» eller «å stråle» — den beskriver en glede som er så intens at den blir lysende, nesten som et ansikt som lyser opp av fryd. I Jobs bok brukes ordet om hestens glede når den kaster seg ut i kampen (Job 39,21), og Salme 19,6 bruker det om brudgommen som går ut av sitt kammer «og gleder sig som en helt til å løpe sitt løp». Her i Sefanja er det Gud selv som stråler av glede over sitt folk. Legg merke til den grammatiske formen: יְשִׁי־שׁ er en ufullendt handling (imperfektum) i Qal-stammen, noe som indikerer en vedvarende, pågående virkelighet. Guds glede over sitt folk er ingen flyktig følelse, men en evig, lysende realitet. Det verbale substantivet som følger, שִׂמְחָה H8057, «med glede», forsterker bildet: Guds glede har en fylde, en metthet som overgår all menneskelig forstand. Som Jesaja sier: «Du skal ikke lenger kalles «forlatt» ... men Herren har glede i deg» (Jes 62,4). Dette er første trinn i Guds firefoldige sang: Han skinner over sitt folk som solen over en ny skapelse.

Glede den Andre — Han skal tie i sin kjærlighet (יְחַרֵּשׁ)

Det andre verbet er et av Skriftens mest overraskende uttrykk: חַרֵּשׁ H2790, fra roten חַרֵּשׁ H2790. Denne rotens primærbetydning er «å riste» eller «å skrape», og

den utvikler seg i to tilsynelatende motsatte retninger. På den ene siden kan det bety «å bearbeide, å smi, å tenke ut (en plan)» — slik det brukes om håndverkere som bearbeider tre og metall (2 Mos 35,35). På den annen side får det betydningen «å være stille, å tie, å hvile» — fra ideen om å skjule eller dekke over. I Hifil-stammen, som vi har her, betyr det «å være stille» eller «å tie». Det er denne betydningen som gir verset sin enorme kraft. Gud, som nettopp har utøst dom over folkenes ondskap i Sefanja 1–2, tier nå i sin kjærlighet. Han lar være å tale i vrede. Han holder sin munn selv om folkets synder fortjener straff. Dette er ikke likegyldighetens stillhet, men kjærlighetens taushet — den tause glede hos en far som ser på sitt barn med et smil som er for stort til ord. Ordet 'ahābā H160 אַהֲבָה, «kjærlighet», som verbet er koblet til, er det samme ordet som brukes om Guds paktbundne kjærlighet til Israel i 5 Mos 7,8: «Fordi Herren elsket eder.» Når Gud tier i sin kjærlighet, er det fordi hans kjærlighet er så dyp, så sikker, at den ikke trenger å forsvare seg. Den bare er der — stille, urokkelig, evig.

Glede den Tredje — Han skal fryde seg over deg med jubel (בְּרִנָּה יְגִיל)

Det tredje og fjerde elementet i Guds sang danner en dynamisk enhet: gîl H1523 יְגִיל rinnâ H7440 בְּרִנָּה — «han jubler over deg med fryderop.» Verbet יְגִיל kommer fra roten gîl H1523 יָגַל, som har en billedkraft som få ord i Bibelen kan måle seg med. Rotens grunnbetydning er «å spinne rundt» eller «å virvle» under påvirkning av sterk følelse. Tenk deg en som danser i ekstase, en som snurrer rundt av ren og skjær fryd. I Salme 2,11 oppfordres vi til å «tjene Herren med frykt og fryde eder med beven» — her brukes samme ord gîl H1523 יָגַל om både glede og skjelving. Ordet dekker spekteret fra frykt til fryd, fordi det beskriver en følelse så sterk at kroppen ikke kan holde seg i ro. I Sefanja 3,17 er det Gud selv som snurrer rundt i glede over sitt folk. Kan vi fatte det? Den Allmechtige, han som «utryddet hedningefolk» (Sef 3,6), han som «setter slik angst i menneskene» (Sef 1,17), danser av glede over Sion.

Og denne dansende gleden uttrykkes rinnâ H7440 בְּרִנָּה — «med fryderop.» rinnâ H7440 בְּרִנָּה kommer fra roten rānan H7442 רָנַן, som betyr «å knekke, å gi en skjærende lyd» — som en trompet, som et gledeshyl. I Det gamle testamente brukes רָנַן ofte om folket som roper til Herren i nød (1 Kong 8,28) eller om lovsangens høye jubel (2 Krøn 20,22). Men her er det Gud som roper. Han som hører sitt folks רָנַן når de roper til ham fra dypet — nå roper han selv i fryd over dem. Det er en fullstendig omvendelse av rollene. Før ropte folket i angst under dommen (Sef 1,10: «skrik fra Fiskeporten og hyl fra stadens andre del»). Nå roper Gud i glede over den samme byen. Dommens skrik er forvandlet til frelsens jubel. Det fjerde gledesuttrykket er altså ikke et stille smil, men et hølydt, gjennomtrengende fryderop — en glede som må bryte ut, som ikke kan holdes tilbake. Guds sang over sitt folk er både dans og jubelskrik.

Sammenhengen — Hvorfor Sefanja sier dette

For å forstå den fulle kraften i Sefanja 3,17 må vi huske hvor denne profetien kommer fra. Sefanja åpner ikke med trøst, men med tordenvær. Kapittel 1 er en av Bibelens mest nådeløse domstaler: «Jeg vil ta bort mennesker og dyr, ta bort himmelens fugler og havets fisker» (Sef 1,3). «Jeg vil rekke min hånd ut mot Juda» (Sef 1,4). «Nær er Herrens dag, den store» (Sef 1,14). Det er en kosmisk renselse, en avskaffelse av alt ondt. Byen Jerusalem beskrives som gjenstridig, uren, full av vold (Sef 3,1). Byens høvding er brølende løver, dens dommere er som ulver, dens profeter er storskrytere (Sef 3,3-4). Men så, midt i ruinen, skjer vendepunktet. Vers 8-9: «Da vil jeg gi folkene nye, rene leber.» Herren rydder bort stolte jublere (v. 11) og levner et bøyd og ringe folk (v. 12). Og det er til dette folket — ikke til det stolte, men til det sønderknuste — at Herren sier: «Fryd dig storlig, Sions datter! Rop høyt, Israel!» (v. 14). Frelsen kommer ikke fordi folket er verdig, men fordi Gud er trofast. Hele den kosmiske dommen i kapittel 1-2 har ett mål: å bane vei for en glede som er større enn synden. Guds vrede er ikke hans siste ord. Hans siste ord er sang.

Nær er Herrens dag, den store; den er nær og kommer med stor hast. Hør! Det er Herrens dag! Full av angst skriker da kjempen. En vredes dag er den dag, en dag med nød og trengsel, en dag med omstyrtelse og ødeleggelse, en dag med mørke og mulm, en dag med skyer og skodde.

— Sefanja 1:14-15, Nor 1930

Dette er den samme Herren som i kapittel 3,17 tier i kjærlighet og jubler i fryd. Spenningen er enorm — og det er meningen. Sefanjas bok viser oss at Guds kjærlighet ikke er en svak, sentimental følelse. Den er en kjærlighet som har gått gjennom dommen, som har møtt ondskapen ansikt til ansikt og seiret. Derfor kan gleden være så fullstendig. Derfor kan Gud danse. Dommen er overvunnet. Det er ingen trussel igjen.

Sefanja 3,17 som Kanonens Sentrum

Det finnes neppe et vers i hele Det gamle testamente som gir oss et så intimt bilde av Guds indre liv som Sefanja 3,17. Her er ikke Gud den fjerne monarken på tronen, heller ikke den strenge dommeren som veier synder, men en Gud som føler glede — intens, personlig, utømmelig glede — over sitt folk. Dette verset er broen mellom Det gamle og Det nye testamente. Den samme Gud som danser av fryd over Sion i Sefanja, er den Gud som Jesus åpenbarer i lignelsen om den bortkomne sønnen — en far som løper, som faller om halsen på sønnen, som beordrer en fest (Luk 15,20-24). Gleden i Sefanja 3,17 er den samme gleden som i himmelen når en synder vender om (Luk 15,7). Og når Det nye testamente avsluttes med et bryllupsmåltid, Lammets bryllup (Åp 19,6-9), er det den samme sangen vi hører — en glede som har sitt opphav i Guds eget hjerte.

Men faderen sa til sine tjenere: Kom, kom snart med den beste klædning og klæ på ham! Og gi ham en ring på hånden og sko på føttene! Og hent gjøkalven og slakt den, og la oss ete og være glade! For denne min sønn var død og er blitt levende igjen, han var kommet bort og er funnet. Og de begynte å være glade.

— Lukas 15:22-24, Nor 1930

Sefanja 3,17 er en av Skriftens største åpenbaringer av evangeliet før evangeliet. Her ser vi at frelsen ikke først og fremst handler om oss — om vår frelse, vår trøst, vår trygghet — men om Guds glede. Gud frelser ikke motvillig, som om han var tvunget av sin egen rettferdighet. Han frelser fordi han fryder seg over å frelse. Han «tier i sin kjærlighet» ikke fordi han må, men fordi han vil. Han «jubler med fryderop» ikke fordi det er passende, men fordi han ikke kan la være. Denne gleden er den indre drivkraften i hele frelseshistorien. Fra løftet til Abraham til Lammets bryllup — det samme hjertet banker. Guds firefoldige glede over sitt folk er ikke et tilbehør til frelsen. Det er frelsens hjerte. «Herren din Gud er i din midte, en kjempe som frelser.» Han er ikke kommet for å dømme. Han er kommet for å synge.

Kapittel 4

Gud Som Brudgom

Vi har sett hittil at Guds glede ikke er en fjern, abstrakt egenskap — den er en personlig, relasjonell glede som bryter frem som en kilde. Men kanskje det vakreste bildet Skriften gir oss av Guds glede, er bildet av Gud som brudgom. Her møter vi en Gud som ikke bare ser på sitt folk med velvilje, men som jubler, som synger, som gleder seg med hele sitt vesen over sitt brudefolk. Dette er ikke en målt glede, ikke en tilbakeholden glede — det er en glede uten forbehold.

Et Nytt Navn — Hepzibah og Beulah

Du skal ikke mere kalles den forlatte, og ditt land ikke mere kalles en ødemark, men du skal kalles min lyst, og ditt land skal kalles ektehustru; for Herren har sin lyst i dig, og ditt land skal tas til ekte. For som en ung mann tar en jomfru til ekte, således skal dine barn ta dig til ekte, og som en brudgom gleder sig over sin brud, skal din Gud glede sig over dig.

— Jesaja 62:4-5, Nor 1930

Dette er et av de mest forunderlige øyeblikkene i hele profetiene. Jerusalem, som hadde vært "Den forlatte" — Azubah — blir kalt "Min lyst" — Hepzibah. Landet som hadde ligget øde som en forlatt enke, får navnet "Ektehustru" — Beulah. Navneskiftet er alt annet enn symbolsk. I bibelsk tenkning er et navn ens identitet, ens skjebne. Når Gud gir Jerusalem et nytt navn, skaper Han en ny virkelighet. Fra forlatthet til intimglede — dette er Guds verk.

Legg merke til ordet som brukes for glede i vers 5: "som en brudgom gleder sig over sin brud". Det hebraiske verbet er *śûś* *חָיַיְתָה* — et ord som uttrykker en lys, strålende, jublende glede. Det samme verbet brukes i Salme 19:6 om solen som "gleder seg som en helt til å løpe sitt løp." Det er glede i bevegelse, glede som strømmer over, glede som ikke kan holdes tilbake. Brudgommens glede over sin brud er prototypen på den mest intense, personlige gleden mennesket kjenner — og denne gleden, sier Skriften, er den gleden Gud har over deg.

Tenk på en brudgom på bryllupsdagen. Han har forberedt seg, han har lengtet, han har gledet seg i månedsvi. Når bruden kommer, stråler ansiktet hans. Han har ikke øyne for noen andre. Han glemmer tid og sted. Alt annet forsvinner i gledens øyeblikk. Slik, sier

Gud, er Hans glede over sitt folk. Ikke pliktoppfyllende, ikke distansert — men lidenskapelig, nærværende, full av glede.

Hele Hjerne og Hele Sjel

Og jeg vil opprette en evig pakt med dem at jeg ikke vil dra mig tilbake fra dem, men gjøre vel imot dem, og frykt for mig vil jeg legge i deres hjerte, så de ikke skal gå bort fra mig. Og jeg vil glede mig over dem og gjøre vel imot dem, og jeg vil plante dem i dette land i trofasthet, av hele mitt hjerte og av hele min sjel.

— Jeremia 32:40-41, Nor 1930

Dette skriftstedet er unikt i hele Skriften. Her åpenbarer Gud noe av sitt innerste vesen. Konteksten er dramatisk: Jeremia sitter i vaktgården, fanget, mens Babels hærer beleierer Jerusalem. Alt ser håpløst ut. Byen er dødsdømt. Og midt i denne mørkeste timen — midt i dommen — gir Gud Jeremia en åpenbaring av sin glede som er så mektig at den overgår all forstand.

Gud sier at Han vil opprette en evig pakt — en pakt som aldri skal brytes. Og så kommer ordene som skulle få hvert hjerte til å banke raskere: ”Jeg vil glede meg over dem og gjøre vel imot dem ... av hele mitt hjerte og av hele min sjel.” Legg merke til helheten. Gud sier ikke at Han vil glede seg litt, eller til en viss grad, eller så godt Han kan under omstendighetene. Han sier: av hele mitt hjerte og av hele min sjel. Ordet som brukes her for ”sjel” er det hebraiske *nepeš* H5315 נֶפֶשׁ — ens hele vesen, ens livskraft, altet som en er. Guds glede over sitt folk er en total glede. Ikke delvis. Ikke halvhjertet. Hele Hjertet. Hele Sjelen.

Tenk over dette: Mennesker elsker ofte med forbehold. Vi holder litt igjen. Vi beskytter oss selv. Vi vet hvor skjør kjærlighet kan være. Men Gud elsker uten forbehold. Hans glede over oss er ikke betinget av vår ytelse, vår fullkommenhet, vår trofasthet. Den er en evig pakt, forankret i Ham selv. I det øyeblikket Jeremia fikk denne åpenbaringen, var Israel på sitt mest utro — og likevel sa Gud: Jeg gleder meg over deg av hele mitt hjerte. Ikke fordi folket fortjente det. Men fordi Guds glede er en glede som kommer fra Ham, ikke fra den andres fortjeneste.

Dette er et avgjørende poeng: Guds glede måles ikke. Den er ikke en kvantitet som kan økes eller minskes. Når Skriften sier ”av hele mitt hjerte og av hele min sjel”, forteller den oss at Guds glede over sitt folk allerede er maksimal. Den kan ikke bli større. Den er allerede total. Utfordringen for oss er ikke å få Gud til å glede seg mer over oss — det er umulig. Utfordringen er å tro at Han allerede gleder seg fullt og helt over oss, akkurat slik vi er.

Gledens Gjenopprettelse — Jesaja 65

For se, jeg skaper en ny himmel og en ny jord, og de første ting skal ikke minnes og ikke mere rinne nogen i hu. Men gled og fryd eder til evig tid over det jeg skaper! For se, jeg skaper Jerusalem til jubel og dets folk til fryd. Og jeg vil juble over Jerusalem og fryde meg i mitt folk, og det skal ikke mere høres gråt eller skrik der.

— Jesaja 65:17-19, Nor 1930

Her når profetien om Guds glede sitt høydepunkt. Jesaja 65 åpner med en kontrast: på den ene siden et gjenstridig folk som vender Gud ryggen, på den andre siden Guds tjenere som Han gleder seg over. Og så, i vers 17, bryter den ultimate åpenbaringen frem: ”For se, jeg skaper en ny himmel og en ny jord.”

Gud skaper en ny himmel og en ny jord — en fullstendig gjenopprettelse av hele skaperverket. Og hva er formålet med denne nye skapelsen? At Gud skal glede seg over sitt folk. ”Jeg skaper Jerusalem til jubel og dets folk til fryd.” Jerusalem, som hadde vært en by fylt med gråt og klagesang, blir skapt på nytt som en by av jubel. Folket, som hadde kjent sorg og fortvilelse, blir skapt til fryd.

Men det mest slående står i vers 19: ”Og jeg vil juble over Jerusalem og fryde meg i mitt folk.” Her er det ikke lenger folket som jubler over Gud — det er Gud som jubler over folket. Det hebraiske verbet som oversettes med ”jubel” er det samme *śûś* — det intense, strålende, overstrømmende gledesordet. Gud selv jubler. Gud selv fryder seg. Og konsekvensen av denne guddommelige jubelen er at gråt og skrik skal opphøre for alltid.

Det er en dyp sammenheng her: Guds glede over oss er det som til slutt driver bort all sorg. Ikke omvendt. Vi blir ikke gledesfylte først, slik at Gud kan glede seg over oss. Nei — Gud gleder seg over oss, og i lyset av Hans glede smelter vår sorg bort. Guds jubel er den kosmiske virkeligheten som den nye skapelsen hviler på. Ny himmel og ny jord er ikke først og fremst et svar på menneskets lengsel — det er et uttrykk for Guds glede.

Se hvordan de tre tekstene veves sammen: I Jesaja 62 er Gud brudgommen som jubler (*śûś*) over sin brud med en brudgoms fulle, personlige glede. I Jeremia 32 bekrefter Gud at denne gleden er total — av hele hjertet og hele sjelen. I Jesaja 65 kulminerer alt i den nye skapelsen, hvor Guds jubel over Jerusalem blir den evige virkeligheten som alt annet er bygget på. Fra navneskiftet til den evige pakten til den nye himmel og nye jord — samme røde tråd: Gud gleder seg over sitt folk.

Dette forandrer alt. Hvis Gud allerede har bestemt seg for å glede seg over deg av hele sitt hjerte og hele sin sjel, hvis Han allerede har gitt deg et nytt navn, hvis Han allerede har skapt en ny himmel og ny jord hvor Hans jubel over deg er den evige musikken — hva er da igjen å frykte? Hva er da igjen å tvile på?

Guds glede er ikke målt. Den er ikke en egenskap som varierer. Den er like konstant og uforanderlig som Han selv er. Han gleder seg over deg — ikke fordi du er perfekt, men fordi Han er god. Ikke fordi du fortjener det, men fordi Han har valgt deg. Ikke delvis, men fullt og helt.

Hepzibah — du er Hans lyst. Beulah — du er Hans ektefelle. Den evige pakt står fast. Den nye skapelsen kommer. Og midt i alt dette — som det fundamentale faktum som alt annet hviler på — jubler Gud over deg med en glede som ikke kjenner noen grenser.

Kapittel 5

Den Glade Sønnen

Det Eneste Stedet Jesus Sies Å Glede Seg — Lukas 10:21

Det er et bemerkelsesverdig faktum: av alle ordene som er skrevet om Jesu følelser i evangeliene, står det bare ett eneste sted at han *gledet seg*. Ikke at han var barmhjertig, eller medlidende, eller vred — alt dette finner vi. Men glede? Bare én gang. Og det var ikke ved et triumftog, ikke ved en helbredelse, ikke en gang ved oppstandelsen. Det var i et øyeblikk med total, ydmyk åpenbaring.

I den samme stund frydet han sig i den Hellige Ånd og sa: Jeg priser dig, Fader, du himmelens og jordens Herre, fordi du har skjult dette for vise og forstandige og åpenbaret det for umyndige; ja, Fader, for således var det velbehagelig for dig.

— Lukas 10:21, Nor 1930

Ordet som er oversatt «frydet han sig» er det greske *agalliaō* G21 ἡγαλλιάσατο — et verb som betyr å hoppe, å springe av glede, å juble høyt. Det er samme ord som brukes om døperen Johannes som spratt i mors liv (Luk 1:44), og om disiplene som priste Gud med stor glede etter Jesu himmelfart (Luk 24:52). Jesus ble ikke bare litt glad — han *hoppet i Ånden*. Han var så fylt av glede at det tok fysisk uttrykk.

Legg merke til *hvorfor* Jesus gledet seg. Det var ikke fordi de vise og forstandige hadde forstått ham — tvert imot. Det var fordi de *ikke* hadde forstått, og fordi de «umyndige» — de små, de enkle, barna — hadde fått åpenbaringen. Guds rike er ikke en intellektuell klubb. Det er en barnefamilie. Og det faktum fikk Jesus til å hoppe av fryd.

Dette er nøkkelen til hele Jesu liv og tjeneste. Han var ikke en dyster asket som gikk rundt med rynket panne. Han var en mann som elsket barn, som gikk til fester, og som ble beskyldt for å være en glad-matros.

La de Små Barn Komme til Meg — Markus 10:13-16

Og de bar små barn til ham for at han skulde røre ved dem; men disiplene truet ad dem. Da Jesus så det, blev han vred og sa til dem: La de små barn komme til mig, hindre dem ikke! for Guds rike hører slike til. Sannelig sier jeg eder: Den som ikke tar imot Guds rike som et lite barn, skal ikke komme inn i det. Og han tok dem i favn og la hendene på dem og velsignet dem.

— Markus 10:13-16, Nor 1930

Legg merke til detaljen i vers 16: «han tok dem i favn.» På gresk står det enankalizomai G1723 ἐναγκαλιζάμενος — et ord som betyr å slå armene rundt, å omfavne, å holde noen tett inntil brystet. Dette er ikke en distansert velsignelse på avstand. Jesus tok barna opp på fanget, klemte dem, og la hendene på dem. Han var ikke en mann som barn var redde for. Barn flykter ikke fra glede. De løper mot den.

Disiplene derimot — de voksne, de fornuftige — prøvde å hindre barna. «Jesus har viktigere ting å gjøre,» tenkte de sannsynligvis. «Han skal undervise, helbrede, drive ut demoner. Barn er bare i veien.» Men Jesus *ble vred*. Det greske ordet aganakteō G23 ἡγανάκτησεν betyr å være dypt opprørt, å sukke av harme. Han ble sint fordi barna ble hindret. Ingenting gjorde ham sintere enn når noen stengte de små ute fra Guds rike.

Og hvorfor? Fordi «Guds rike hører slike til.» Riket tilhører dem som tar imot det som et barn — med åpne hender, med tillit, med glede. Barn kalkulerer ikke. De analyserer ikke om de er verdige. De bare kommer. Og Jesus — han som hoppet i Ånden av glede — tok dem imot med åpne armer.

Bryllupet i Kana — Gleden Sparer Det Beste til Slutt

På den tredje dag var det bryllup i Kana i Galilea, og Jesu mor var der. Men og Jesus og hans disipler var bedt i bryllupet. Og da det kom til at vinen slapp, sier Jesu mor til ham: De har ingen vin. Jesus sier til henne: Hva vil du mig, kvinne? Min time er ennu ikke kommet. Hans mor sier til tjenerne: Hva som helst han sier eder, det skal I gjøre! Men det stod seks vannkar av sten, således som jødene pleier å rense sig med, hvert på to eller tre skjepper. Jesus sier til dem: Fyll karene med vann! Og de fylte dem like til randen. Og han sier til dem: Øs nu op og bær det til kjøkemesteren! Og de bar det til ham. Men da kjøkemesteren smakte vannet som var blitt til vin — og han visste ikke hvor den kom fra, men tjenerne som hadde øst vannet, visste det — da kaller kjøkemesteren på brudgommen og sier til ham: Hver mann setter først frem den gode vin, og når de er drukne, da den ringere; du har gjemt den gode vin til nu!

— Johannes 2:1-10, Nor 1930

Her har vi Jesus på en fest — et bryllup, en av livets største gledesstunder. Og han gjør sitt aller første mirakel, ikke ved å helbrede en syk eller vekke en død, men ved å fylle vinkarene med 500-600 liter (seks kar à 2-3 skjepper — en skjepe er ca. 39 liter) av den *beste* vinen. Dette er intet mindre enn en erklæring: Guds rike er et sted hvor det er så mye glede at det renner over. Og den beste gleden er spart til slutt.

Tenk på symbolikken: I det gamle testamente er vin et bilde på glede (Dom 9:13, Sal 104:15). At Jesus produserer en overflod av den beste vinen — og på et tidspunkt da vertene allerede hadde brukt opp sin egen vin — er et budskap om at Guds glede ikke er en nøktern, måteholden affære. Det er en fest som aldri tar slutt, og den beste vinen serveres når verden har brukt opp sitt eget.

Vi må ikke glemme at Jesu kritikere kalte ham «en storeter og vindrikker» (Matt 11:19). Ordet som brukes er oinopotēs G3630 οἰνοπότης — en vindrikker, en som drikker vin, ikke nødvendigvis en drukkenbolt, men en som ikke skyr festens gleder. Johannes Døperen kom og spiste ikke og drakk ikke, og de sa «han har en demon.» Jesus kom og spiste og drakk, og de sa «se for en storeter og vindrikker!» (Matt 11:18-19). Poenget er tydelig: Uansett hva Guds sendebud gjør, vil den religiøse indignasjonen alltid finne en grunn til å klage. Men Jesus lot seg ikke stoppe. Han fortsatte å feire.

Sett disse tre øyeblikkene sammen: Jesus som hopper av glede i Ånden, Jesus som tar barna på fanget og klemmer dem, Jesus som lager over 500 liter av den beste vinen til en bryllupsfest. Dette er ikke en streng, asketisk religiøs leder. Dette er en mann som er så fylt av Faderens glede at den strømmer ut over alle — til barna, til brudeparet, til disiplene, til deg og meg.

Barn var ikke redd for Jesus. De krøp opp på fanget hans. De kom til ham uten å nøle. Hvorfor? Fordi glede tiltrekker. Den skremmer ikke. Når vi ser en person som virkelig gleder seg — som stråler av liv og kjærlighet — vil vi være i nærheten av ham. Jesus var den personen. Han var Faderens glede inkarnert.

«Den glede som er satt foran ham» (Heb 12:2) var ikke bare et fremtidig løfte — den var hans daglige brød. Han hoppet i Ånden, han omfavnet barna, og han fylte bryllupet med vin. Den samme gleden er tilgjengelig for oss i dag. Guds rike er fortsatt et sted hvor barna kommer først, hvor den beste vinen serveres til slutt, og hvor gleden får oss til å hoppe.

Kapittel 6

Faren Løper

Nå kommer vi til det mest levende bildet i evangeliene av hva Faderens glede ser ut i handling. Jesus fortalte tre lignelser på rad i Lukas 15 — et bortkommet får, en bortkommen mynt og en bortkommen sønn. Alle tre ender på samme måte: med en fest. Hyrden kaller sammen vennene sine. Kvinnen kaller på naboene. Faren slakter gjøkalven. Glede i himmelen over én synder som omvender seg, er poenget Jesus hamrer inn tre ganger. Men den tredje historien er det mest fullstendige portrettet av Faderens hjerte.

Og han sa: Et menneske hadde to sønner; og den yngste av dem sa til faderen: Fader! gi mig den del av godset som tilfaller mig. Og han skiftet gods mellom dem. Ikke mange dager efter samlet den yngste sønn alt sitt og drog ut i et land langt borte, og der ødte han sitt gods med et ryggsløst levnet. Og da han hadde satt alt til, kom det en hunger nød i det land, og han begynte å lide mangel. Og han gikk bort og holdt sig til en borger der i landet, og han sendte ham ut på markene sine å gjete svin. Og han gjerne vilde fylle sin buk med de skall som svinene åt, og ingen gav ham. Da gikk han i sig selv og sa: Hvor mange dagleiery har ikke min far, som har brød i overflod, og jeg omkommer her av hunger! Jeg vil stå op og gå til min far og si til ham: Far! jeg har syndet mot Himmelen og mot dig; jeg er ikke lenger verd til å kalles din sønn; gjør mig som en av dine dagleiery. Og han stod op og gikk til sin far. Men da han ennu var langt borte, fikk hans far se ham, og han inderlig forbarmet sig over ham og løp og falt ham om halsen og kysset ham. Og sønnen sa til ham: Far! jeg har syndet mot Himmelen og mot dig; jeg er ikke lenger verd til å kalles din sønn. Men faren sa til sine tjenery: Kom til med den beste klædning og la den bli klædd på ham, og gi ham en ring på hånden og sko på føttene! Og hent gjøkalven og slakt den, og la oss ete og være glade! For denne min sønn var død og er blitt levende igjen; han var kommet bort og er funnet. Og de begynte å være glade.

— Lukas 15:11-24, Nor 1930

Faren løp. I det gamle Midtøsten løp ikke en eldre patriark. Det var uverdige. Det betydde å samle kappene over knærne, blottlegge bena, løpe som en tjener. Men denne faren så sønnen sin mens han ennå var langt borte — noe som betyr at han hadde sett etter ham hver dag. Han så nedover veien. Han ventet ikke på at sønnen skulle komme frem og holde sin innøvde tale. Han løp ham i møte. Han falt ham om halsen. Han kysset

ham. Han avbrøt skriftemålet før det var ferdig. Så beordret han kjortelen, ringen, skoene, gjøkalven, musikken og dansen.

Dette er Sefanja 3:17 som en fortelling. Faren som løper, er Gud som gleder seg. Kjortelen er det skinne ansiktet — *śûś*, brudgommens stråleglans over sin brud. Stillheten da faren holdt sønnen i favnen, er «han skal tie i sin kjærlighet» — *yaḥărîš*, den stille tilfredsheten til en elsker som har fått det han ville ha. Musikken og dansen er *gîl bĕrinnâ* — spinningen, det ringende jubelropet, festen som ikke var planlagt men ikke kunne stoppes. Himmelenes glede er ikke en teori. Det er en far som sprinter nedover en støvete vei.

Den Eldre Broren og Spørsmålet Som Henger Igjen

Den eldre broren ville ikke gå inn. Han hørte musikken og dansen og nektet å komme. Han sa til faren: «Se, så mange år har jeg tjent dig, og jeg har aldri overtrådt ditt bud, og du har aldri gitt mig et kid så jeg kunde være glad med mine venner; men da denne din sønn kom, som har ett op dine midler med skjøker, dengang slaktet du gjøkalven for ham.» Farens svar er den mest hjerteskjærende og ømme linjen i lignelsen: «Barn! du er alltid hos mig, og alt mitt er ditt. Men vi burde være glade og glede oss; for denne din bror var død og er blitt levende, og han var kommet bort og er funnet.» Farens glede blir ikke mindre av den eldre brorens bitterhet. Men den eldre broren går glipp av festen. Og Jesus lar lignelsen stå åpen. Den eldre broren står utenfor, sint. Musikken spiller videre. Vil han gå inn? Det er spørsmålet Jesus stiller hver leser.

Kapittel 7

Gleden Gjennom Korset

Korset er det mørkeste punktet i fortellingen. Men Hebreerbrevet 12:2 avslører noe forbausende om hva som drev Jesus gjennom det.

idet vi ser på troens fører og fullender, Jesus, han som for den glede som var satt ham fore, led korset, idet han aktet skammen for intet, og som har satt sig på høire side av Guds trone.

— Hebreerne 12:2, Nor 1930

Det greske er anti G473 ἄντι ho G3588 τῆς prokeimai G4295 προκειμένης autos G846 αὐτῷ chara G5479 χαρᾶς — «for den glede som var satt ham fore.» Ordet αντί betyr «i bytte for» eller «i lys av.» Gleden var ikke etter korset; den var foran korset, prisen Han kunne se fra startstreken. Korset var ikke poenget. Gleden var poenget. Korset var prisen Han betalte for å komme til gleden. Hva var den gleden? Det var Bruden. Det var barna som løp til Ham. Det var Faderens hus fullt av musikk og dans. Det var Lammets bryllupsmåltid. Jesus utholdt korset fordi Han ville ha festen mer enn Han fryktet smerten. Sefanja 3:17 er ikke bare Faderens sang. Det er Sønnens drivstoff.

Min Glede i Dere — Johannes 15:11 og 17:13

Dette har jeg talt til eder for at min glede skal være i eder og eders glede bli fullkommen.

— Johannes 15:11, Nor 1930

Jesus kaller den «min glede.» Ikke en generisk lykke, men den spesifikke gleden Han hadde som Guds Sønn — gleden av å være elsket av Faderen før verdens grunnvoll (Joh 17:24). Den gleden, sier Han, skal nå bli i oss og bli fullkommen. I Johannes 17:13 ber Han: «dette taler jeg i verden, for at de skal ha min glede fullkommen i sig.» Ordet er plēroō G4137 πεπληρωμένην — fylt opp, fullført, brakt til fullt mål. Jesus gir oss ikke en brøkdel av sin glede og ber oss være takknemlige. Han sier at Han vil at sin glede skal bli FULLSTENDIG i oss. Den samme gleden som hoppet i Ånden over at spebarn forsto riket (Luk 10:21), er nå den gleden som bor i hver troende. Sefanja 3:17 handler ikke bare om at Gud synger over oss. Det handler om at Gud legger den sangen inni oss.

Lammets Bryllupsmåltid — Historiens Siste Scene

Og jeg hørte som en røst av en stor skare og som en røst av mange vann og som en røst av sterke tordener, som sa: Halleluja! for Herren vår Gud, den allmektige, har tatt kongemakten. La oss glede og fryde oss og gi ham æren; for Lammets bryllup er kommet, og hans brud har gjort sig rede. Og det blev gitt henne å klæ sig i fint linklær, rene og skinnende. Men linklærne er de helliges rettferdigheter. Og han sier til mig: Skriv: Salige er de som er budd til Lammets bryllupsmåltid.

— Åpenbaringen 19:6-9, Nor 1930

Det greske ordet er chairō G5463 χαρῶμεν — «la oss glede og fryde oss.» Samme rot som chara. Og sangen er Halleluja — det hebraiske hālal H1984 הַלְלוּ יְיָ — «pris Herren.» Åpenbaringsboken, som inneholder mer dom enn noen annen bok, slutter ikke med en rettssal men med et bryllupsmåltid. Brudgommen har kommet. Bruden er rede. Musikken begynner. Vinen flyter. Gleden som Gud følte over sitt folk i Sefanja 3:17, er nå gleden som fyller den nye skapelsen. Hver fortelling om guddommelig glede i Skriften var en generalprøve for dette øyeblikket. Skaperverkets fryd. Faren som løper nedover veien. Jesus som hopper av glede i Ånden. Brudgommens strålende ansikt. Den stille kjærligheten til en Gud som hviler. Den snurrende, ringende sangen til en Gud som danser. Alt sammen ledet hit: Lammets bryllupsmåltid. Historien slutter med en fest. Og alle er budne.

How this was made

This study is the author's own work — what it says, and where it goes, are his. It was composed with **junifye**, with an AI assistant as a tool, and draws its Scripture and original-language studies (Greek, Hebrew, and cross-references) from **Darash** (Hebrew *darash*, “to seek, inquire, study”) — a platform for reading the Bible in its original languages.

Both **junifye** (for composing documents) and **Darash** (for studying Scripture in the original tongues) are available as **MCP** tools — usable from Claude Desktop or any AI assistant that can run them.

You are warmly invited to study the Word in its original languages with **Darash**, to read this and every other title freely alongside Scripture in the **Bibleread** app, and to browse the whole catalogue in the public library.

Free for personal and congregational use — not for sale. © the author; commercial rights reserved to Publifye AS.

Scan to read this book online